

Annika Olsen stjeler ræðisrættin

– Sum borgarstjóri í Eiðis kommunu má eg boða frá, at tað undir ongum umstøðum kann góð-takast, at kunngerðin um røktarheim og eldrasambýlið verður sett í verk 1. september

Tað sigur Jógvan í Skorini, borgarstjóri á Eiði, sum heldur, at tað er sólarklárt, at Annika Olsen er við at knúsa eitt vælverkandi samstarv á eldraðkinum.

Hann heldur, at samstarvið millum kommunurnar í øki 2, hevur riggað framúr væl, men at henda kunngerðin lættliga kann gerast mønustingur í hesum samstarvi.

Í øki 2 eru seks kommunur og fyra heim (í ymiskum kommunum). Tær seks kommunurnar skulu velja trý umboð í eina felags upptøkunevnd.

– Tað skal ikki nógv stóddfrøði til at skilja, at minst ein kommuna kemur at standa við einum heimi og ongum umboði. Eiðis kommuna er fjórðstørst av kommununum og tískil er líkt til, at tað verður hon, sum ikki fær umboð í upptøkunevndina fyri sitt eigna heim. Tað skal valdast útmanipulering. Men hetta er ikki tað, sum ræðir meg mest. Sjálv samansetingin

av upptøkunevndini er meiri ræðandi. Í upptøkunevndina hevur almannaverkið tryggjað sær meiriluta og formann og yvirtekur tískil allan ræðisrættin fyri hvør sleppur at brúka heimini, sigur Jógvan í Skorini.

Eiðis kommuna hevur í 1999 av sínum eintingum gjørt iløgu í eldraðkið fyri at geva eldru borgarunum í Eiðis kommunu eitt nøktandi tilboð.

– Hetta er ein iløga, sum allir borgarar í Eiðis kommunu hava goldið, og tí standa undrandi, nú Annika er við at stjala ræðið á hesi iløgu. Somueiðis undrar tað stórliga, at nakar borgarstjóri í Føroyum kann taka undir við kunngerðini. Borgarstjórar eru valdir at verja áhugamálini hjá borgarunum og als ikki at søpla burtur ta hart vunnu samansparing, ið vanlig fólk umvegis kommunuskattin hava lagt til síðis til ellisár. Vónandi eru tað onnur, sum varnast hetta óintelligenta sniðálop-ið, og nokta at lata sær lynda,

Jógvan í Skorini, borgarstjóri í Eiðis kommunum – við Eiðis bygg í baksýni

sigur borgarstjórin á Eiði, sum spyr:

– Hví vaknar eingin landspolitikkari? Talan er um rán á

aljósum degi. Eg vil staðiliga heita á landspolitikkarar og borgarstjórar um at hjálpa til at steðga ørðskapinum.

Bæði kommunufeløgini hava longu mótmælt, sigur Jógvan í Skorini, sum hevur sína greiðu áheitan til Anniku

Olsen, landsstýriskvinnu: – Tak kunngerðina aftur, og tak kommunurnar við upp á ráð.

Eyðgunn spyr Anniku um felags upptøkunevndir

Í samband við, at Annika Olsen hevur lýst kunngerð um røktarheim og eldrasambýlir at koma í gildið tann 1. september 2013, hevur Eyðgunn Samuelsen, løgtingskvinna, sett Anniku Olsen, landstýriskvinnunu í Almannaháttinum, skrivligar spurningar

– Hvør er grundgevingin fyri at gera felagsupptøkunevndir til røktarheim og sambýlir?

– Hvørji atlit eru tikin til tær kommunur, ið hava gjørt iløgur í røktarheim í mun til tær kommunur, ið ikki hava raðfest øki í sama mun?

– Er tað rímiligt, at tær kommunur, ið hava gjørt stórar iløgur, kunnu koma í ta støðu, at tær framvegis skulu gjalda iløgurnar, meðan aðrar kommunur hava ræðið á, hvussu iløgan verður umsitin?

– Hevur landstýriskvinnan umhugað eina skipan, har kommunurnar ikki bert hava felags upptøkunevnd, men eisini í felag gjalda iløguna?

– Er tað í samsvari við kommunustýrisslógina, at skattapeningurin hjá borgarum í einari kommunu verður nýttur til at gjalda fyri, at borgarar í eini aðrari kommunu fáa atgongd til nakrar tænastrur?

– Hetta at kommunur skulu valda uttan mun til, um tær gjalda, verður tað leisturin, ið nýttur verður í sambandi við, at eldraðkið verður lagt út?

Í viðmerkingum til fyrispurnignin sigur Eyðgunn Samuelsen, at kunngerðin um eldrarøkt, ið er lýst at koma í gildi tann 1. september 2013, skipar landið í seks økir, ið skulu hava felags upptøkunevnd til eldrasambýlir og ellisrøktarheim í økinum. Upptøkunevndin tekur avgerð um upptøku á røktarheimi, ellisheimi, heimi fyri minnisveik og eldrasambýli.

– Upptøkunevndir verða valdar fyri fyra ár í senn, og skulu kommunurnar í økinum velja trý umboð, hini umboðini eru avvarðandi økisleiðari fyri Almannaháttinum, visitator, leiðarin á røktarheiminum og

ein kommunulækni. Semjast kommunurnar í økinum ikki um at velja umboð í upptøkunevndina, verður atkvøðugreiðsla, har hvør kommuna fær atkvøðutal sambært fólkatálinum í kommununi.

Tað kann vera skilagott at skipa landið í økir og hava samskipaða upptøku til røktarplássini í økinum, tá ið talan er um at fáa ein skilagóðan rakstur av eldraðkinum. Ein annar spurningur er tó iløgusíðan. Tað er ógvuliga ymiskt, hvussu kommunurnar hava raðfest iløgur í eldraðkið.

Nakrar kommunur, sum t.d. Eysturkommuna og kommunurnar í syðru helvt av Suðuroynni, hava gjørt stórar iløgur í røktarheim og sambýlir við tí fyri eyga at verða førar fyri at geva teirra eldru borgarum eina góða røkt. Aðrar kommunur hava sæð eldraðkið sum eitt

landsmál burturav og hava tí ikki gjørt stórvegis iløgur í eldraðkið, men hava ístaðin raðfest onnur økir sum t.d. havnarløg, barnaansing og/ella skúla.

Fyri borgarar í teimum kommunum, sum hava gjørt stórar iløgur í eldraðkið, fær kunngerðin ta avleiðing, at teir framvegis skulu gjalda iløguna, men hava onga trygd fyri, at teir fáa ágóðan av henni. Hetta setir eisini kommunurnar í eina løgna støðu, tí tær, uttan at vita tað frammanundan, hava gjørt iløgur til borgarar, ið ikki búgva í teirra kommunu.

Avleiðingin av at seta áðurnevndu kunngerð í gildi kann elva til misljóð ímillum kommunur og kemur ikki at virka eggjandi fyri kommunur at leggja saman í størri eindir. Landsstýrið hevur higartil havt sum mál at leggja eldraðkið út til kommunurnar at umsita frá

1. januar 2014. Júst nú hevur landstýriskvinnan tó boðað frá, at ætlanin er seinkað nakað. Tað virkar ørkymlandi, at kunngerðin um ellisheim og sambýlir verður sett í verk bert 4 mánaðir, áðrenn kommunurnar, eftir ætlan samgongunnar, skuldu yvirtaka eldraðkið. Landsstýriskvinnan hevur áhaldandi ført fram,

at orsøkin til, at ongar broytingar eru gjørdar í bygnaðinum innan eldraðkið, er, at kommunurnar sjálvar skulu avgera og skipa framtíðar bygnaðin á eldraðkinum. Tí er tað ikki samsvar ímillum útsagnir og tað, ið verður framt í verki viðvíkjandi eldraðkinum.